

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА**

КУЛЬТУРА

Поточний бібліографічний список

Випуск 11, 2021

**Періодичність 12 випусків
на рік
Виходить з 1989 року**

КИЇВ 2022

УДК 008
К 90

Укладачі: **О. Ф. Білоконь**
Т. Б. Благодарєва
О. В. Паніматченко
В. А. Соломка
Ю. А. Шаховський

Культура : поточ. бібліогр. список. Вип. 11, 2021 / уклад. О. Ф. Білоконь,
К 90 Т. Б. Благодарєва, О. В. Паніматченко, В. А. Соломка, Ю. А. Шаховський ;
М-во культури та інформ. політики України, НБУ імені Ярослава Мудрого,
Інформ. центр з питань культури та мистецтва. – Київ, 2021. – 44 с.

Бібліографічний список містить інформацію з періодичних видань та
інтернет-джерел про загальні питання культури, також висвітлює проблеми
національного в культурі, регіональної культурної політики, правові питання,
економічні аспекти розвитку галузі, питання підготовки кадрів, міжнародного
співробітництва в галузі культури, розвитку аматорства, бібліотечної та
музейної справи, питання охорони пам'яток історії та культури, релігії та
релігієзнавства.

Список розраховано на працівників закладів культури, вчених і
спеціалістів галузі, викладачів і студентів закладів вищої освіти.

УДК 008

© Національна бібліотека України
імені Ярослава Мудрого, 2022

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Каравай, Альона. Proto produkciia: «Культурним менеджерам треба ставати портами, щоб люди дрейфували саме до них» [Електронний ресурс] / Альона Каравай, Ольга Дятел ; [інтерв'ю вела] О. Семенік // Korydor : [онлайн-]журн. про сучасну культуру. – 2021. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<http://www.korydor.in.ua/ua/stories/proto-produkciia-kulturnyi-menedzhment.html>.

Продюсерки, культурні менеджерки, засновниці агенції «ІНШІ» (нині proto produkciia) про свою діяльність, теорію в менеджменті культури, культурний менеджмент і його больові точки, нове покоління та цінності, які продукує менеджер подій, культуру критики, провінційність українського мистецького процесу та ін.

Культура і суспільство

2. Волошка, Лариса. «Війна мовою культури»: більшість українців вважає потрібними фільми і книжки про війну, але не всі знають про їх існування [Електронний ресурс] / Лариса Волошка // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/08/bilshist-ukrayincziv-vvazhaye-potribnymy-filmy-i-knyzhky-pro-vijnu-ale-ne-vsi-znayut-pro-yih-isnuvannya-doslidzhennya/>.

Представлено результати дослідження «Як говорити про війну мовою культури», проведеного Школою політичної аналітики НаУКМА у межах проєкту «Посилення ролі культури в процесах осмислення подій на Донбасі та в Криму і консолідації українського суспільства» за фінансової підтримки УКФ.

Культура і влада

3. «Слуги народу» розпочали атаку на Уповноваженого із захисту державної мови – заява спільноти «Мова об'єднує» [Електронний ресурс] : [повний текст] // Портал мов. політики : [сайт]. – 2021. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://language-policy.info/2021/11/sluhy-narodu-rozpochaly-ataku-na-upovnovazhenoho-iz-zahystu-derzhavnoji-movy-zayava-spilnoty-mova-ob-jednuje/>.

Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят

4. Виставка «Земля: неймовірна Україна» відкрилася на ВДНГ [Національний комплекс «Експоцентр України» (м. Київ)] [Електронний ресурс] : [про організаторів та експонати виставки до 30-річчя незалежності України] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-kyiv/3353753-vistavka-zemla-nejmovirna-ukraina-vidkrilasa-na-vdng.html>.

5. Різникова, Ярослава. Жива пам'ять Лесі Українки [Електронний ресурс] / Ярослава Різникова // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 28 жовт.–3 листоп. (№ 43). – С. 16. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/43-1147-28-zhovtnia-3-lystopada-2021.pdf>

Про заходи з відзначення 150-річчя від дня народження поетеси, громадської діячки Лесі Українки, зокрема проєкт «Леся Українка. Присвята» в Одеському літературному музеї.

Див. № 66, 90, 140, 157, 159, 169.

**День захисників і захисниць України,
День українського козацтва**

6. Лобачова, Людмила. «Згадую багато і смішного, і важкого» / Людмила Лобачова // Житомирщина. – 2021. – 22 жовт. (№ 72). – С. 6.

Виставка «Кедь ми пришла карта» художника, учасника АТО/ООС Д. Ганчинського у фое Житомирської ОУНБ ім. О. Ольжича.

7. У Диканці презентували виставку про Мазепу [Електронний ресурс] / Полтав. офіс Півн.-схід. від. УІНП // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 28 жовт.–3 листоп. (№ 43). – С. 1. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/43-1147-28-zhovtnia-3-lystopada-2021.pdf>.

Про презентацію виставкового проєкту Укр. інституту нац. пам'яті «Мазепа. Карл XII. Пётр I. Топ 10 міфів ги. пропаганди» в Диканському краєзнавчому музеї (Полтавська обл.).

День Гідності та Свободи

8. В Естонії [Українському культурному центрі, м. Таллінн] українці провели круглий стіл «Україна після Майданів» [організований Конгресом українців Естонії спільно з Посольством України в Естонії] [Електронний ресурс] : [про хід заходу] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3355368-v-estonii-ukrainci-proveli-kruglij-stil-ukraina-pisla-majdaniv.html>.

9. «Вільні творити майбутнє»: у Києві випустили зворушливий ролик [створений Національним меморіальним комплексом Героїв Небесної Сотні – Музеєм Революції Гідності] до Дня Гідності та Свободи [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/vilni-tvoryty-majbutnie-u-kyievi-vypustyly-zvorushlyvyj-rolyk-do-dnia-hidnosti-ta-svobody/>.

10. Дим, Нестор. День Гідності та Свободи в Києві: «Мальована історія Майдану», виставки, походи й нові протести [Електронний ресурс] : [програма заходів] / Нестор Дим // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/20/anons21/>.¹

11. Марків, Наталка. Галерея протестного мистецтва та флешмоб: у столиці готуються до Дня Гідності та Свободи [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/58304/>.

Про заходи, підготовлені Нац. меморіальним комплексом Героїв Небесної Сотні – Музеєм Революції Гідності разом із партнерами.

12. Скрипник, Віктор. Буремні події – у документальній експозиції [Електронний ресурс] / Віктор Скрипник // Голос України : [інтернет-версія]. – 2021. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<http://www.golos.com.ua/article/353611>.

Історико-документальна виставка «Героям Слава!», присвячена подіям Помаранчевої революції 2004 р. та Революції Гідності 2013–2014 рр., у Вінницькому обл. краєзнавчому музеї.

День пам'яті жертв голодоморів

13. Карлашук, Віолетта. У Києві [Національному музеї Голодомору-геноциду] презентували посібник [«Голодомор 1932–1933 років – геноцид української нації»] про Голодомор для вчителів. Про що у ньому ідеться [Електронний ресурс] / Віолетта Карлашук // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.11.2021.

<https://suspihne.media/183272-u-kyevi-prezentuvai-posibnik-pro-golodomor-dla-vciteliv-pro-so-u-nomu-idetsa/>.

14. Нитка, Василь. Закарпаття: Схилили голови в пам'ять про невинно убієнних жертв голодоморів [Електронний ресурс] : [пам'ятні заходи у м. Ужгороді] / Василь Нитка // Голос України : [інтернет-версія]. – 2021. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2021.

<http://www.golos.com.ua/news/146652>.

15. У Вашингтоні [США] відкрилася виставка «Голодомор очима українських художників» [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3352220-u-vasingtoni-vidkrilasa-vistavka-golodomor-ocima-ukrainskih-hudoznikiv.html>.

16. У Канаді [члени Конгресу українців Канади] проводять Тиждень обізнаності про Голодомор [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3356072-u-kanadi-provodat-tizden-obiznanosti-pro-golodomor.html>.

---

¹ Див. також: Катаєва, Марія. У Києві відзначають День Гідності та Свободи: програма [Електронний ресурс] : [про культурно-мистецькі заходи] / Марія Катаєва // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. 2021. 21 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 23.11.2021. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/58583/>.

Див. № 26, 43.

**Всеукраїнський день працівників культури
та майстрів народного мистецтва**

17. Кураса, Елена. «Ночные феи» Николаевской графики [Електронний ресурс] / Елена Кураса // Веч. Николаев : [інтернет-версія]. – 2021. – 19 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.
<https://vn.mk.ua/nochnye-fei-nikolaevskoj-grafiki-2/>.

Про виставку «Ілюзія реальності» графіки миколаївських художників в «Етносвітлиці» обласного центру народної творчості та культурно-освітньої роботи.

18. На Сумщині відбулася обласна культурно-мистецька акція «Мистецькі сходи» [Електронний ресурс] // SumyToday : [портал]. – 2021. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.
<https://sumy.today/news/culture/25349-na-sumshchyni-vidbulasia-oblasna-kulturnomystetska-aktsiia-mystetski-skhody.html>.

Фестивалі, конкурси

19. Лобачова, Людмила. Б'ють літературні джерела на Коростенщині / Людмила Лобачова // Житомирщина. – 2021. – 22 жовт. (№ 72). – С. 7.

Про хід XV Всеукраїнського літературно-мистецького фестивалю «Просто на Покрову» у м. Коростені (Житомирська обл.).

Креативні індустрії

Див. № 81.

Культура і новітні технології

20. В Україні запустили нове онлайн-видання про культуру та внутрішній туризм «Тиктор медіа» [Електронний ресурс] // Детектор медіа : [інтернет-видання]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.
<https://detector.media/rinok/article/193656/2021-11-09-v-ukraini-zapustily-nove-onlayn-vydannya-pro-kulturu-ta-vnutrishniy-turyzm-tyktor-media/>.

Захист інформаційного простору України

21. Антоненко, Петро. Наш дірявий інформаційний простір [Електронний ресурс] / Петро Антоненко // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 18–30 листоп. (№ 46–47). – С. 11. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.
<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/46-47-1150-1151-18-30-lystopada-2021.pdf>.

Про захищеність українського інформаційного простору від російської пропаганди, зокрема, засилля російських теле- та радіоканалів на Чернігівщині.

22. Зоц, Ігор. Чіє слово перемагає на буремному Сході [Електронний ресурс] / Ігор Зоц // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 28 жовт.–

3 листоп. (№ 43). – С. 6. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/43-1147-28-zhovtnia-3-lystopada-2021.pdf>.

Про інформаційний простір на прифронтовій території, стан та проблеми.

23. Останні тенденції гібридної агресії РФ проти України: дезінформація на тлі воєнної загрози, – думки експертів [Електронний ресурс] / Ігор Соловей, Олександр Данилюк, Євген Магда [та ін.] ; ред. Нестор Дим // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/30/ru-dezinf/>.

Тези виступів експертів і громадських діячів на круглому столі «Останні тенденції гібридної агресії РФ проти України: вектори дезінформації на фоні воєнної загрози», що відбувся в інформаційному агентстві «Укрінформ» (м. Київ). Організатор – Центр стратегічних комунікацій та інформаційної безпеки при МКІПУ.

Культура та мистецтво у прифронтовій зоні

24. Матвійшин, Ірина. Люди, які змінюють Донбас: історії про ініціативних українців [Електронний ресурс] / Ірина Матвійшин // Укр. правда. Життя : [інтернет-видання]. – 2021. – 1 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозаписи. – Дата звернення: 01.11.2021.

<https://life.pravda.com.ua/society/2021/11/1/246345/>.

Про громадські ініціативи у містах і селах поблизу лінії розмежування, зокрема, діяльність членів ГО «Ініціативна молодь Нью-Йорка», благодійного фонду «Голоси дітей» та стріт-арт художниці М. Вишедської з м. Бахмута.

Краєзнавство

25. Бражник, Тетяна. Скарби й святині Козельщинського краю [Електронний ресурс] / Тетяна Бражник // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<http://zorya.poltava.ua/skarbi-j-svjatini-kozelshhinskogo-kraju/>.

Про маршрут поїздки Козельщиною (Полтавська обл.) учасників виїзного засідання Полтавської обл. організації НСКрУ.

Див. № 45, 48, 94.

Благодійництво, меценатство, спонсорство

26. На благодійному вечорі до Дня пам'яті жертв Голодомору у Львівській опері звучатиме симфонія Густава Малера [Електронний ресурс] // Газ. по-українськи : [інтернет-версія]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

https://gazeta.ua/articles/life/_na-blagodijnomu-vechori-do-dnya-pamyati-zhertv-golodomoru-u-lvivskij-operi-zvuchatime-simfoniya-gustava-malera/1058976.

Про програму благодійного мистецького вечора «Що загинуло – воскресне» у Львівському нац. акад. театрі опери та балету ім. С. Крушельницької. Кошти від проведення заходу будуть спрямовані на створення основної експозиції Нац. музею Голодомору-геноциду (м. Київ).

Див. № 63.

Соціальні культурно-мистецькі проєкти та ініціативи

27. Діти з інвалідністю, біженці й шукачі притулку створили україномовну аудіокнигу казок [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-yakisne-zhyttia/3353364-diti-z-invalidnistu-bizenci-j-sukaci-pritulku-stvorili-ukrainomovnu-audioknigu-kazok.html>.

Презентація інклюзивного соціально-культурного проєкту «Різноманіття культур в Україні: казки народів світу голосами дітей» у м. Києві.

Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю

28. Бердіярова, Юлія. Як Одеський художній музей вчиться розмовляти іншою мовою: жестами, символами та образами [Електронний ресурс] / Юлія Бердіярова ; [інтерв'ю вела] М. Бліндюк // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021. <https://suspilne.media/183071-ak-odeskij-hudoznij-muzej-vcitsa-rozmovlati-insou-movou-zestami-simvolami-ta-obrazami/>.

Кураторка проєкту «Доступний музей на слух і на дотик» Одеського нац. худож. музею про інклюзивність, втілення проєкту, досвід вітчизняних та закордонних музеїв.

29. Відкриття [виставки] «Дачний щоденник. Хороша виставка. Супер» [Електронний ресурс] // ArtsLooker : [платформа]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021. <https://artslooker.com/vidkrittya-dachnij-shodennik-horosha-vistavka-super/>.

Про учасників резиденції «Дачний щоденник» спільноти митців із/без синдрому Дауна, що відбувалась паралельно в Німеччині та Україні за підтримки Goethe Institut, а також виставку «Дачний щоденник. Хороша виставка. Супер» у м. Києві.

30. Канунникова, Ирина. В Харьковском художественном музее картины можно «увидеть» на ощупь (фото) [Електронний ресурс] / Ирина Канунникова // Веч. Харьков : [інтернет-версія]. – 2021. – 5 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021. <https://vecherniy.kharkov.ua/news/188501/>.

Про реалізацію проєкту «Крокуємо інклюзією» у Харківському худож. музеї за ініціативи обласного фонду «Громадська альтернатива» та за підтримки УКФ.

31. Катаєва, Марія. У столичному Музеї Ханенків встановили копії експонатів, до яких можна торкатися [Електронний ресурс] / Марія Катаєва //

Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.11.2021.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/58424/>.

Про реалізацію проекту «Тактильні копії шедеврів світового мистецтва та інші засоби доступності для Музею Ханенків» у Нац. музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ).

Див. № 189.

НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

32. Назарова, Євгенія. Екскурсії та поезія: як у Запоріжжі популяризують українську мову [Електронний ресурс] / Євгенія Назарова // Радіо Свобода : [сайт]. – 2021. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2021.

<https://www.radiosvoboda.org/a/yak-zmanylys-bezkoshtovny-kursy-ukrainskoy-na-karantyne/31562510.html>.

Про новий формат проведення занять на безкоштовних курсах української мови у м. Запоріжжі через посилення карантинних обмежень.

33. Фаріон, Ірина. Протианглiзм від Ірини Фаріон [Електронний ресурс] : [продовження] / Ірина Фаріон // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 4–10 листоп. (№ 44). – С. 7. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/44-1148-4-10-lystopada-2021.pdf>.

Див. № 3.

Мовна політика держави

34. Мовний омбудсмен закликав перейменувати міста, які мають російськомовний характер – список [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. Україна : [інтернет-версія]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/movnij-ombudsmen-zaklikav-perjmenuvati-mista-jaki-majut-rosijskomovnij-kharakter-spisok.html>.

Про звернення Уповноваженого із захисту державної мови Т. Кременя до керівників низки органів місцевого самоврядування з проханням привести назви населених пунктів у відповідність до правопису, стандартів державної мови та вимог ст. 41 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

День української писемності та мови

35. В одному з міст Тернопільщини відкрили пам'ятник букві «І» [Електронний ресурс] // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://chytomo.com/v-odnomu-z-mist-ternopilshchyny-vidkryly-pam-iatnyk-bukvi-i/>.

Про відкриття мистецького об'єкта «Українська мова – унікальна» у м. Ланівці (Тернопільська обл.). Автор конструкції – скульптор і коваль В. Гудима.

36. Дим, Нестор. «Як захистити право на мову?» Громадські активісти [руху «Простір свободи»] оприлюднили покрокову інструкцію [Електронний ресурс] / Нестор Дим // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/09/pravo-na-movu/>.

37. Китайгородська, Віра. Мова і культура для українців – це політика [Електронний ресурс] / Віра Китайгородська // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 18–30 листоп. (№ 46–47). – С. 6. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/46-47-1150-1151-18-30-lystopada-2021.pdf>.

Про заходи в м. Чернівцях, організовані обласним об'єднанням ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка.

38. Кліщук, Людмила. До Дня української писемності [та мови] соціологи [Фонду «Демократичні ініціативи» ім. І. Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова] провели «мовне» опитування: які результати [Електронний ресурс] / Людмила Кліщук // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/08/movne-opytuvannya/>¹.

39. Філіпчук, Георгій. Ставлення до Української Мови – ставлення до України [Електронний ресурс] / Георгій Філіпчук // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 11–17 листоп. (№ 45). – С. 1, 3. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/45-1149-11-17-lystopada-2021.pdf>.

Академік Нац. академії педагогічних наук України про мовну політику та мовну ситуацію в Україні, важливу місію української мови в консолідації суспільства, її роль як гаранта політичної незалежності й національної ідентичності та проведення онлайн-конференції «Без мови немає нації» з нагоди свята.

40. Чадюк, Марія. Мові потрібні... інвестиції [Електронний ресурс] : тримати мовний фронт треба не лише безпосередньо в Україні, а й за її межами – підтримуючи українознавчі студії / Марія Чадюк // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/movi-potribni-investyciyi>.

---

¹ Див. також: Барсукова, Олена. 78% українців вважають своєю рідною мовою українську і більше половини – підтримують мовний закон. Опитування [Електронний ресурс] : [результати опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» ім. Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова] / Олена Барсукова // Укр. правда : [інтернет-видання]. 2021. 8 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 09.11.2021. <https://life.pravda.com.ua/society/2021/11/8/246412/>.

Про учасників і хід панельної дискусії «Українська на всіх континентах світу», організованої Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою Нац. університету «Львівська політехніка»¹.

Відновлення та збереження національної пам'яті

41. Гирич, Ігор. Деколонізація назв в Україні: що зроблено у Києві в 2014–2021 роках? [Електронний ресурс] / Ігор Гирич // Радіо Свобода: [сайт]. – 2021. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<https://www.radiosvoboda.org/a/dekolonizatsiya-nazv-pereimenuvannya-vulyts-kyyeva/31555432.html>.

42. Дробович, Антон. Антон Дробович: Нові об'єкти у Бабиному Яру – це насильство над символічним простором [Електронний ресурс] / Антон Дробович ; [розмовляла] Н. Лебідь // Главком : [сайт]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://glavcom.ua/country/culture/anton-drobovich-novi-objekti-u-babinomu-yaru-ce-spravzhnya-svavolya-nasilstvo-nad-simvolichnim-prostorom-794412.html>.

Голова Укр. інституту нац. пам'яті про своє ставлення до російського проєкту меморіалізації Бабиного Яру, проблеми з відкриттям Архіву національної пам'яті через брак фінансування, Музей Революції Гідності та меморіалізацію вул. Інститутської (м. Київ), процеси декомунізації та «деколонізації» в країні.

43. Збережи пам'ять. Збережи правду [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. – 2021. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2021.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/zberezhi-pamyat-zberezhi-pravdu/>.

Про проєкт «Голодомор: мозаїка історії. Невідомі сторінки» – підсумок другої експедиції Україною співробітників Нац. музею Голодомору-геноциду (м. Київ) з пошуку свідків Голодомору 1932–1933 рр. та запису їхніх свідчень. Також наведено розповіді свідків Голодомору².

Декомунізація

Див. № 41, 42, 70.

У творчих спілках України

44. Милько, Володимир. Робота Президії Національної спілки краєзнавців України в умовах карантину (осінь 2020 – весна 2021) [Електронний ресурс] /

---

¹ Див. також: Наживо: панельна дискусія «Українська на всіх континентах світу» [Електронний ресурс] : [про участь української діаспори з різних країн у дискусії, що відбувалась у межах бієнале «Українська мова у світі: відступ чи поступ?»] // Стожари : сайт укр. діаспори. 2021. 5 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані, відеозапис. Дата звернення: 19.11.2021. <https://svitua.org/2021/11/05/nazhyvo-panelna-dyskusiya-ukrayinska-na-vsikh-kontynentah-svitu/>.

² Див. також: У Києві [Національному музеї Голодомору-геноциду] презентували проєкт [«Голодомор: мозаїка історії. Невідомі сторінки»] про Голодомор – за місяць експедиції записали 120 історій [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. 2021. 3 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 05.11.2021. <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3344346-u-kyevi-prezentuvai-proekt-pro-golodomor-za-misac-ekspedicii-zapisali-120-istorij.html>.

Володимир Милько // Краєзнавство. – 2021. – № 1–2. – С. 120–125. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/Краєзнавство-2021-1-2.pdf>.

Див. № 25.

Персоналії діячів української культури

45. Баженов, Олександр. Історико-краєзнавчий світ професора Олександра Михайловича Завальнюка [Електронний ресурс] : (до 70-річчя від дня народження) / Олександр Баженов // Краєзнавство. – 2021. – № 1–2. – С. 49–56. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/Краєзнавство-2021-1-2.pdf>.

Про діяльність історика, краєзнавця, громадського діяча О. Завальнюка в 1972–2021 рр.

46. Кордон, Микола. Відданий українській справі : до 145-річчя від дня народження Сергія Єфремова / Микола Кордон // Житомирщина. – 2021. – 19 жовт. (№ 71). – С. 4.

Життєвий шлях українського публіциста, літературознавця, громадсько-політичного та державного діяча С. Єфремова (1876–1939).

47. Лопата, Євгенія. Євгенія Лопата: «Фестивалі – це магніти, які притягують людей до міст, в яких вони не були» [Електронний ресурс] / Євгенія Лопата ; [інтерв'ю вела] А. Агаджанова // Тиктор медіа : [інтернет-видання]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

https://tyktor.media/polytsia/knyzhkovyi_biznes/ievheniia-lopata/.

Культурна менеджерка, директорка Міжнародного поетичного фестивалю Meridian Czernowitz, головна редакторка видавництва Meridian Czernowitz про свою діяльність, освіту, літературні фестивалі в Україні.

48. Матіюк, Олег. Хай вам засяє любов... [Електронний ресурс] / Олег Матіюк // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 4–10 листоп. (№ 44). – С. 6. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/44-1148-4-10-lystopada-2021.pdf>.

Про діяльність голови Миколаївського обл. об'єднання Товариства укр. мови ім. Т. Г. Шевченка (згодом «Просвіти»), поета, перекладача, краєзнавця В. Бойченка (1941–2011). До 80-річчя від дня народження діяча.

49. Можейко, Інна. Іван Манжура – людина з трагічною долею та Україною в серці / Інна Можейко // Слобід. край. – 2021. – 4 листоп. (№ 88). – С. 9.

Творчий і життєвий шлях українського поета, фольклориста, етнографа І. Манжури (1851–1893).

50. Тасинкевич, М. «Степовий орел»: пам'яті Миколи Вінграновського [Електронний ресурс] / М. Тасинкевич // Юж. правда : [інтернет-версія]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

http://www.up.mk.ua/mainpage/show_item/72963.

Про письменника, поета, сценариста, кінорежисера з.д.м. України М. Вінграновського (1936–2004) та вишанування його пам'яті на Миколаївщині.

51. Федунішин, Любомира. Іван Кривецький в історико-культурному житті Львова [Електронний ресурс] / Любомира Федунішин // Краєзнавство. – 2021. – № 1–2. – С. 30–39. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/Краєзнавство-2021-1-2.pdf>.

Про діяльність історика-краєзнавця, бібліотекаря, редактора, видавця, члена Наукового товариства ім. Т. Шевченка І. Кривецького (1883–1940) на Львівщині.

ШЕВЧЕНКІАНА

Див. № 152.

Національна премія України ім. Тараса Шевченка

У Комітеті з Національної премії України ім. Тараса Шевченка

52. Макаров, Юрій. Юрій Макаров – про номінантів Шевченківської премії – 2022: «В передчутті відкриття феноменів» [Електронний ресурс] / Юрій Макаров ; [записала] Л. Ляхевич // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 04.11.2021.

<https://suspilne.media/177493-urij-makarov-pro-nominantiv-sevcenkivskoi-premii-2022-v-peredcutti-vidkritta-fenomeniv/>.

Голова Комітету з Нац. премії України ім. Т. Шевченка про те, коли відбудеться перший тур конкурсу, чи складно буде робити щогорічний вибір членам Комітету та що є найголовнішою функцією премії. Інтерв'ю «Радіо Культура».

53. На здобуття Шевченківської премії: названо претендентів, допущених до другого туру [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/na-zdobuttia-shevchenkivskoi-premii-nazvano-pretendentiv-dopushchenykh-do-druho-ho-turu/>.

Присудження премій у галузі культури

54. Кремінська, Олена. Хмельницька письменниця Ольга Саліпа отримала премію «Гранд Коронації слова» [за роман «Шанці»] [Електронний ресурс] / Олена Кремінська // Літ. Україна : [сайт]. – 2021. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://litukraina.com.ua/2021/11/29/hmelnicka-pismennicja-olga-salipa-otrimala-premiju-grand-koronacii-slova/>.

55. Названі лауреати [літературної] Премії імені відомого народознавця Василя Скуратівського [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/nazvani-laureaty-premii-imeni-vidomohonarodoznavtsia-vasylia-skurativskoho/>¹.

56. Переможці мистецької премії імені Богдана Хмельницького [за найкраще висвітлення військової тематики у творах літератури та мистецтва] отримують 22 700 грн у кожній номінації [Електронний ресурс] : [про лауреатів премії] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/peremozhci-mystetskoi-premii-imeni-bohdana-khmelnyskoho-otrymaut-22-700-hrn-u-kozhnij-nominatsii/>.

57. Поет і журналіст Іван Гаврилович став лауреатом [Івано-Франківської обласної літературної] премії ім. І. Козаченка [Електронний ресурс] // Галичина : [інтернет-версія]. – 2021. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://galychyna.if.ua/analytic/poet-i-zhurnalyst-ivan-gavrilovich-stav-laureatom-premiyi-im-i-kozachenka/>.

58. У Білій Церкві [Київська обл.] визначили лауреатів літературно-мистецької премії [ім. Івана Нечуя-Левицького] [Електронний ресурс] // Моя Київщина : [портал]. – 2021. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://mykyivregion.com.ua/news/u-bilii-cerkvi-viznacili-laureativ-literaturno-misteckoyi-premiyi>.

Див. № 90.

Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств (об'єднань)

59. Котубей, Олеся. «Кримські татари повернуться у деокупований Крим»: фоторепортаж з проекту «Шлях Крим/Yol Qırım» [Електронний ресурс] : у Кримському домі [м. Київ] відбулася презентація мультижанрового проекту про культуру кримських татар, а також першої державної колекції ужиткового кримськотатарського мистецтва та дитячого простору / Олеся Котубей // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.11.2021.

<https://suspilne.media/179504-krimski-tatari-povernutsa-u-deokupovanij-krim-fotoreportaz-z-proektu-slah-krimyo-qirim/>.

60. У Києві [громадська організація «Міжнародне товариство німців України – Відергебурт» спільно з іншими громадськими організаціями] презентували виставку [«Волинь і Північний Рейн-Вестфалія: Мости з минулого в сучасне»] про історію німців Волині [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-regions/3344438-u-kievi-prezentuvali-vistavku-pro-istoriu-nimciv-vo-lini.html>.

---

¹ Див. також: Корж, Ольга. Перші лауреати / Ольга Корж // Житомирщина. 2021. 2 листоп. (№ 75). С. 6.

61. Шершень, Ольга. У Луцьку відкрили дворик єврейської історії. Фото [Електронний ресурс] / Ольга Шершень // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2021. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://www.volynnews.com/news/all/u-lutsku-vidkryly-dvoryk-yevreyskoyi-istoriyi-foto/>.

Про експонати новоствореної кімнати-музею «Історія нашого дворика» у приміщенні Волинської релігійної громади прогресивного юдаїзму, а також програму Днів єврейської культури у м. Луцьку з нагоди свята Хануки.

Див. № 163.

Фестивалі, свята національних культур

62. У Луцьку розпочалися Дні єврейської культури [з нагоди свята Хануки] [Електронний ресурс] : [програма] // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2021. – 28 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.

https://risu.ua/u-lucku-rozpochalisya-dni-yevrejskoyi-kulturi_n123805.

Див. № 61.

Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя

63. Кошова, Віра. З Україною в серці [Електронний ресурс] / Віра Кошова // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2021. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<http://zorya.poltava.ua/z-ukraino-ju-v-serci-2/>.

Спогади про українську та американську художницю, меценатку з.д.м. України К. Кричевську-Росандіч (1926–2021), зокрема її допомогу у формуванні експозиції Полтавського краєзнавчого музею ім. В. Кричевського, виставку робіт художниці у 1993 р.

64. Українська бібліотека [«Хата Читальня»] відкрилася у Сингапурі [Електронний ресурс] // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2021. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/162289/>.

65. У Румунії діаспора вшанувала пам'ять бухарестських українських письменників [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-rumunii-diaspora-vshanuvala-pam-iat-bukharestskykh-ukrainskykh-pysmennykiv/>.

Про захід «Я на сторожі коло їх поставлю слово», організований філією Союзу українців Румунії у м. Бухаресті.

66. У Румунії діаспора [Клузька філія Союзу українців Румунії] організувала науково-культурний захід, присвячений Павлу Тичині [Електронний ресурс] : [до 130-річчя від дня народження поета, публіциста, громадського діяча] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-rumunii-diaspora-orhanizovala-naukovo-kulturnyj-zakhid-prysviachenyj-pavlu-tychyni/>.

Див. № 8, 15, 16, 40, 101, 112, 160.

ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ

67. Мамонова, Ганна. Був один хороший проєкт, або Чим запам'ятається Ткаченко на посаді міністра культури [Електронний ресурс] / Ганна Мамонова // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://suspilne.media/180078-buv-odin-horosij-proekt-abo-cim-zapamataetsa-tkacenko-na-posadi-ministra-kulturi/>.

Про заяву міністра культури та інформаційної політики України О. Ткаченка щодо своєї відставки, наведено також коментарі діячів культури та мистецтв, в яких вони оцінюють роботу посадовця.

Децентралізація в галузі

68. Малєєва, Юлія. Як громади «воювали»: на Волині учнів музичної школи реформа поділила на «наших» та «їхніх» [Електронний ресурс] / Юлія Малєєва // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.11.2021.

<https://www.volynnews.com/news/all/yak-hromady-voiuvaly-na-volyni-uchniv-muzychnoyi-shkoly-reforma-podilyla-na-nashykh-ta-yikhnykh/>.

Про проблему співфінансування Локачинської ДМШ (Волинська обл.), що виникла у результаті реформи децентралізації та утворення Затурицької та Локачинської ОТГ.

Див. № 109.

Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад

69. Войцицька, Вікторія. Реанімація закритих шкіл та бібліотек: як їм дати нове життя [Електронний ресурс] / Вікторія Войцицька // Укр. правда. Життя : [інтернет-видання]. – 2021. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

<https://life.pravda.com.ua/columns/2021/11/16/246516/>.

Про можливість перетворення старих приміщень шкіл та бібліотек на сучасні освітньо-культурні громадські простори. Як приклад, йдеться про Одеську ОУНБ ім. М. Грушевського та Васильківську філію Лохвицької гімназії № 1 (Полтавська обл.).

70. Кліщук, Людмила. Замість Народного ополчення – Святослава Хороброго. В Києві перейменували 12 вулиць та провулків. Список [Електронний ресурс] / Людмила Кліщук // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/04/u-kyievi-perejmenuvaly/>.

71. Можейко, Інна. Зміни в культурі – зміни в громаді / Інна Можейко // Слобід. край. – 2021. – 30 листоп. (№ 95). – С. 1, 4–5.

Про Закон України «Про внесення змін до Закону України "Про культуру" щодо загальних засад надання населенню культурних послуг», згідно із яким, зокрема, передбачено створення «центрів культурних послуг» у територіальних громадах, та готовність закладів культури Харківської обл. до реалізації норм закону.

Див. № 41.

Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення

72. Білаш, Ксенія. Новий грантовий сезон УКФ: питання без відповідей [Електронний ресурс] / Ксенія Білаш // LB.ua : [сайт]. – 2021. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

https://lb.ua/culture/2021/11/06/497952_noviy_grantoviy_sezon_ukf_pitannya.html.

Про пріоритетні напрями діяльності УКФ, грантову програму на 2022 р., питання експертної оцінки, наглядову раду фонду, додаткову інституційну підтримку державних і комунальних закладів культури. Пресконференція УКФ з нагоди запуску грантового сезону на 2022 р. в інформаційному агентстві «Укрінформ» (м. Київ)¹.

73. В УКФ планують збільшити фінансування, співпрацюючи з «економічними гігантами» [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/v-ukf-planuiut-zbilshyty-finansuvannia-spiivpratsiuiuchy-z-ekonomichnymy-hihantamy/>.

74. Обласну бібліотеку відреставрують за 17,5 мільйона // Чернівці. – 2021. – 21 жовт. (№ 43). – С. 3.

Про виділення коштів на реставрацію Чернівецької ОУНБ ім. М. Івасюка у межах президентської програми «Велика реставрація».

75. Отчий поріг Патріарха Мстислава [Електронний ресурс] / Полтавський офіс Північно-східного відділу УІНП // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2021. – 5 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<http://zorya.poltava.ua/otchij-porig-patriarha-mstislava/>.

Про ухвалу сесії Полтавської міськради про виділення коштів на реставрацію об'єкта культурної спадщини – хати українського державного, політичного, громадського і церковного діяча, Патріарха Київського і всієї України, Предстоятеля УАПЦ Мстислава (Степан Іванович Скрипник, 1898–1993), а також про плани створення музею та коротко про діяча.

76. Президент [України Володимир Зеленський] призначив стипендії більш як 80 діячам культури і мистецтва [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2021.

---

¹ Див. також: Український культурний фонд оголосив грантові програми на 2022 рік [Електронний ресурс] // Детектор медіа : [інтернет-видання]. 2021. 1 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 01.11.2021. <https://detector.media/infospace/article/193392/2021-11-01-ukrainskyy-kulturnyy-fond-ogolosyv-grantovi-programy-na-2022-rik/>.

<https://litgazeta.com.ua/news/prezydent-pryznachyv-stypendii-bilsh-iak-80-diiacham-kultury-i-mystetstva/>.

77. УКФ планує інвестувати 588 мільйонів у розвиток культури та креативних індустрій [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 11 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3349155-ukf-planue-investuvati-588-miljoniv-u-rozvitok-kulturi-ta-kreativnih-industrij.html>.

78. Фінансування ремонтно-реставраційних робіт двох театрів та музею Корольова розглянули депутати облради [Електронний ресурс] / [пресслужба Житомирської обласної ради] // Житомир.today : [портал]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2021.

http://zhitomir.today/news/society/finansuvannya_remontno_restavratsiynih_robit_dvoh_teatriv_ta_muzeyu_korolova_rozglyanuli_deputati_oblra-id46195.html.

Про розгляд депутатами Житомирської облради напрямів спрямування коштів, передбачених в обласному бюджеті коштом субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів ремонтно-реставраційних та консерваційних робіт пам'яток культурної спадщини, що перебувають у комунальній власності.

79. Штекель, Михайло. Як музеї покращують депресивні райони: у світі, в Україні, зокрема в Одесі [Електронний ресурс] / Михайло Штекель // Радіо Свобода : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2021.

<https://www.radiosvoboda.org/a/new-museum-odesa-contemporary/31573925.html>.

Про плани передання закинутої індустріальної будівлі на баланс Одеського нац. худож. музею та приклади реновації та ревіталізації об'єктів за кордоном та в Україні.

Див. № 42, 88.

Правові питання галузі

80. Батурін, Олег. Суд зобов'язав монастир у Червоному Маяку укласти охоронні договори [Електронний ресурс] / Олег Батурін // Новий день : [інтернет-версія]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<https://newday.kherson.ua/sud-zobov-yazav-monastir-u-chervonomu-mayaku-uklasti-ohoronni-dogovori/>.

Про рішення Херсонського окружного адміністративного суду, яким він зобов'язав Свято-Григорівський Бізюків чоловічий монастир у селищі Червоний Маяк (Бериславський р-н, Херсонська обл.) укласти охоронні договори для збереження 7 об'єктів культурної спадщини – пам'яток сакральної архітектури національного значення.

81. Гнатюк, Наталія. Авторське право: що потрібно знати працівникам креативної індустрії [Електронний ресурс] / Наталія Гнатюк ; [записала]

С. Власова // Your Art : [інтернет-журнал]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.11.2021.

<https://supportyourart.com/stories/tema-avtorskyh-prav/>.

Засновниця юридичної компанії, адвокатка у сфері креативних індустрій про авторське право як частину інтелектуальної власності, співпрацю з власниками авторських прав, приклади з практики, цифровізацію спадщини художників в Україні.

82. Кот, Сергій. Україна в очікуванні «скіфського золота» [Електронний ресурс] / Сергій Кот // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/ukrayina-v-ochikuvanni-skifskogo-zolota>.

Про перебіг судового процесу між Україною та РФ щодо повернення експонатів виставки «Крим – золото і таємниці Чорного моря», що демонструвалася в археологічному Музеї Алларда Пірсона (Нідерланди), та ухвалення Апеляційним судом Амстердама рішення.

83. Ожерельєва, Карина. У Києві [книгарні «Є»] презентували законопроект [№6287 «Про внесення змін до деяких законів України щодо стимулювання розвитку українського книговидавництва і книгорозповсюдження»] про книговидавництва. Що пропонують ініціатори [Електронний ресурс] : [коротко про законопроект та учасників презентації] / Карина Ожерельєва // Укр. тиждень : [інтернет-журнал]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2021.

<https://tyzhden.ua/Culture/253686>.

Див. № 71, 189.

Освіта. Кадри

Початкова мистецька освіта

84. У Луцьку виставили на показ майже пів тисячі мистецьких творів з нагоди ювілею художньої школи (фото) [Електронний ресурс] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

<https://www.volyn.com.ua/news/197330-u-halerei-mystetstv-vidkryly-vystavku-uchniv-lutskoi-khudozhnoi-shkoly-foto>.

Виставка творчих робіт учнів і викладачів Луцької худож. школи в галереї мистецтв Волинської обласної організації НСХУ (м. Луцьк). До 60-річчя від часу заснування закладу.

Див. № 68.

Кадри

85. Платонова, Анастасія. Культура без демократії? [Електронний ресурс] / Анастасія Платонова // LB.ua : [сайт]. – 2021. – 11 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.11.2021.

https://lb.ua/culture/2021/11/11/498290_kultura_bez_demokratii_.html.

Про відтермінування департаментом культури КМДА оголошення конкурсу на посаду директора – художнього керівника Київського акад. драм. театру на Подолі, проблеми з організацією конкурсів в інших муніципальних інституціях, подібну практику МКПУ, та негативні наслідки такого «правового нігілізму».

86. Якель, Роман. У Підволочиську [Тернопільська обл.] після зміни директора майже спорожнів музей: чи «виживе» заклад [Електронний ресурс] / Роман Якель // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3786/164/162388/>.

Про діяльність Б. Діденка на посаді директора Підволочиського історико-краєзнавчого музею та проблеми, що виникли, через зміну підпорядкування та керівника закладу.

Див. № 119, 138.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

87. В Албанії [м. Тирані за сприяння Посольства України] вперше відкрили виставку петриківського розпису [Електронний ресурс] : [про учасників відкриття виставки та представлені роботи] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3344455-v-albanii-vperse-vidkrili-vistavku-petrikivskogo-rozpisu.html>.

88. Вінниця, Полтава та Рівне отримають європейські гранти на розвиток культури [Електронний ресурс] : [про українські міста – переможців попереднього етапу конкурсного відбору в межах проєкту EU4Culture] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3350012-vinnica-poltava-ta-rivne-otrimaut-evropejski-granti-na-rozvitok-kulturi.html>.

89. Лисогор, Ірина. В Українському культурному [інформаційному] центрі у Франції відкрилася зала пошани Алена Делона [Електронний ресурс] : [про учасників і програму відкриття] / Ірина Лисогор // LB.ua : [сайт]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

https://lb.ua/world/2021/11/10/498264_ukrainskomu_kulturnomu_tsentri.html.

90. У Британській бібліотеці відбулося святкування 150-річчя від дня народження [поетеси, громадської діячки] Лесі Українки [спільно з Українським інститутом у м. Лондоні] [Електронний ресурс] : [а також про нагородження премією «Українська література в перекладах» Ніни Мюррей] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-brytanskij-bibliotetsi-vidbulosia-sviatkuvannia-150-richchia-vid-dnia-narodzhenia-lesi-ukrainky/>.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, дні культури, міждисциплінарні проєкти

91. Кязимова, Галина. VIII Міжнародна наукова конференція «Південь України: етноісторичний, мовний, культурний та релігійний виміри» (м. Одеса, червень 2021) [Електронний ресурс] : [хід та учасники] / Галина Кязимова // Краєзнавство. – 2021. – № 1–2. – С. 126–130. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://nsku.org.ua/wp-content/uploads/2014/12/Краєзнавство-2021-1-2.pdf>.

92. Стартував XXII конкурс з української мови імені Петра Яцика [Електронний ресурс] : [про конкурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3347806-startuvav-xxii-konkurs-z-ukrainskoi-movi-imeni-petra-acika.html>.

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ

Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи

Клубна робота

93. Клуб «Культурный Николаев» приглашает горожан на встречи [Електронний ресурс] // Веч. Николаев : [інтернет-версія]. – 2021. – 16 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

<https://vn.mk.ua/klub-kulturnyj-nikolaev-priglasheet-gorozhan-na-vstrechi-po-subbotam/>.

Про відкриття клубу «Культурний Миколаїв» у Миколаївському міському палаці культури та урочистих подій.

НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО

Фольклор

94. Прокопчук, Вікторія. Мистецьке краєзнавство як наукова проблема (екскурси в історію вивчення фольклору Волині) [Електронний ресурс] / Вікторія Прокопчук // Молодь і ринок. – 2021. – № 1. – С. 108–113. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2021.

<http://mir.dspu.edu.ua/article/view/228349/227477>.

95. Радецька, Альона. «І слово боролось»... [Електронний ресурс] / Альона Радецька // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 18–30 листоп. (№ 46–47). – С. 4. – Рец. на кн.: І слово боролось: український фольклор періоду голодоморів : авт. краєзнавчі й публ. ст. та художні твори про голодомори / Л. А. Сердунич. – Хмельницький : Цюпак А. А., 2018. – 140 с., іл. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 01.12.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/46-47-1150-1151-18-30-lystopada-2021.pdf>.

96. Треба почути свій голос [Електронний ресурс] / Наталія Хоменко, Ігор Перевертнюк, Йоанна Гурська [та ін.] ; [записав] Р. Кабачій // Korydor : [онлайн-]журн. про сучасну культуру. – 2021. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<http://www.korydor.in.ua/ua/stories/folk-povernennia.html>.

Фольклористи про останні тенденції вивчення та популяризації українського фольклору, зокрема діяльність платформи традиційної музики «Рись», та учасниця фольклорного колективу «Варшава Вхідня» про вивчення фольклору в Польщі.

Персоналії фольклористів, етнографів

Див. № 49.

Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки

97. У Житомирі відкрилася VII Міжнародна хореографічна асамблея імені Наталії Скорульської (фото) [Електронний ресурс] : [про учасників та склад журі] / [пресслужба Житомирської міської ради] // Житомир.today : [портал]. – 2021. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, фото. – Дата звернення: 08.11.2021.

http://zhitomir.today/news/culture/u_zhitomiri_vidkrilasya_vii_mizhnarodna_horeografichna_asambleya_imeni_nataliyi_skorulskoyi_foto-id46173.html.

Види і жанри аматорства

Образотворче аматорство та народні художні промисли

98. Ярошенко, Ганна. Таємне послання в майбутнє: як 70 майстринь об'єдналися, щоб вишити карту України [у межах проекту Art Map Ukraine] [Електронний ресурс] / Ганна Ярошенко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3786/164/162367/>.

Виставки

99. Асадчева, Тетяна. Столична галерея представляє експозицію відомого політичного діяча та мецената [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2021. – 11 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/58292/>.

Персональна виставка «У міста й за містом» політика, громадського діяча, художника М. Поживанова у галереї «ABC-art» (м. Київ).

100. Григоренко, Валентина. У Києві показали картини Ігоря Рудені: він півтора десятка років живе недалеко від ЧАЕС [Електронний ресурс] / Валентина Григоренко // Україна молода : [інтернет-версія]. – 2021. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

<https://umoloda.kyiv.ua/number/3778/2006/161610/https://umoloda.kyiv.ua/number/3778/164/161610/>.

Виставка живопису І. Рудені у Центральному будинку художника НСХУ (м. Київ).

101. Марків, Наталка. Українські ляльки мандрують світом: як спадок предків репрезентує Україну і Європу [Електронний ресурс] / Наталка Марків // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 12.11.2021. <https://vechirniy.kyiv.ua/news/58237/>.

Виставка «Ляльки в костюмах країн Європи» майстринь із діаспори та України у Нац. музеї літератури України (м. Київ).

102. Село Марії Перевальської [Електронний ресурс] / Олег Смаль, Валерій Франчук, Михайло Горловий [та ін.] ; матеріали підготував Е. Овчаренко // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 28 жовт.–3 листоп. (№ 43). – С. 15. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/43-1147-28-zhovtnia-3-lystopada-2021.pdf>.

Відвідувачі про виставку «Наше село» художниці-аматорки М. Перевальської в Муніципальній галереї мистецтв Деснянського р-ну м. Києва, також наведено інформацію про художницю.

103. Ярема, Галина. «Подарунок долі» Оксани Тарнавської [Електронний ресурс] : у Центрі сучасного мистецтва в Івано-Франківську відкрилася виставка [живопису] львівської художниці / Галина Ярема // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

<https://wz.lviv.ua/life/445870-podarunok-doli-oksany-tarnavskoi>.

Див. № 17, 29.

Персоналії

104. Дмитрів, Ірина. Валентина Ткач – ткаля у третьому поколінні [Електронний ресурс] : килимарство стало для пані Валентини справою всього життя : [про творчість майстрині] / Ірина Дмитрів // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2021. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://wz.lviv.ua/life/447475-valentyna-tkach-tkalia-u-tretomu-pokolinni>.

105. Дудка, Татьяна. Громкий голос тишини [Електронний ресурс] / Татьяна Дудка ; [спілкувався] В. Сергеев // Ваш шанс : суспільно-діловий тижневик : [інтернет-версія]. – 2021. – 10 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2021.

<http://www.shans.com.ua/?m=nr&id=83921&in=869>.

Художниця-акварелістка про своє навчання та творчість.

Музичне аматорство

106. Глухота, Василь. Мамина пісня і дідусева скрипка вивели в життя [Електронний ресурс] / Василь Глухота // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. –

2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<http://zorya.poltava.ua/mamina-pisnja-i-diduseva-skripka-viveli-v-zhittja/>.

Про історію заснування та творчість вокального гурту «Тоніка» Гадяцького районного БК (Полтавська обл.).

Хореографічне аматорство

Див. № 97.

Фото-, кіноаматорство

Персоналії

107. Зозуля, Світлана. Десять років фільмує Вічність: видатна лучанка Ірина Левчанівська любила кіно, котів і... творчих чоловіків [Електронний ресурс] / Світлана Зозуля // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані, відеозапис. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://www.volynnews.com/news/all/desiat-rokiv-filmuye-vichnist-vydatna-luchanka-iryna-levchanivska-liub/>.

Творчий і життєвий шлях майстрині аматорського кіно та художньої фотографії І. Левчанівської (1913-2011). Подано фрагмент прижиттєвого інтерв'ю з мисткинею.

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ

108. Велигорський, Гліб. «Місце, в якому можна просто бути»: Гліб Велигорський про сучасні книгозбірні та «Бібліотеку» [Електронний ресурс] / Гліб Велигорський ; [розмовляла] А. Ахмед // Your Art : [інтернет-журнал]. – 2021. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://supportyourart.com/conversations/miscze-v-yakomu-mozhna-prosto-buty-glib-velygorskyj-pro-biblioteky-kryzy-ta-vlasnyj-projekt/>.

Засновник проєкту «Бібліотека» про його реалізацію спершу в Україні, а згодом у Великій Британії, про кризу книгозбірень та важливість таких просторів у місті.

109. Красовицький, Олександр. Списати книжку з бібліотеки – не злочин. Інтерв'ю з Красовицьким про бібліотечну реформу [Електронний ресурс] / Олександр Красовицький ; [інтерв'ю вела] О. Котубей // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2021.

<https://suspilne.media/178234-spisati-knizku-z-biblioteki-ne-zlocin-intervu-z-krasovickim-pro-bibliotecnu-reformu/>.

Генеральний директор видавництва «Фоліо» (м. Харків) про необхідність проведення ефективної реформи в бібліотечній сфері, децентралізацію та її результати, досвід роботи бібліотек інших країн.

110. Круглов, Віктор. 70% без інтернету, 26% – без опалення: чому українська бібліотечна система відчайдушно потребує осучаснення [Електронний ресурс] / Віктор Круглов // Укр. правда. Життя : [інтернет-видання]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<https://life.pravda.com.ua/columns/2021/11/3/246366/>.

Про важливу роль бібліотек, проблеми з поповненням фондів, досвід зарубіжних країн із підтримки бібліотечної справи, та що потрібно зробити задля змістовної трансформації всієї бібліотечної системи в сучасні культурні центри громад.

Історія бібліотечної справи в Україні

111. Кароєва, Тетяна. Масові бібліотеки України під час нацистської окупації 1941–1944 рр.: зона цивільної адміністрації / Тетяна Кароєва // Вісн. Книжк. палати. – 2021. – № 9. – С. 44–49.

На основі вивчення діяльності публічних бібліотек досліджено особливості повсякденного читачького дозвілля громадян під час нацистської окупації України.

Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи

Див. № 112.

Робота бібліотек інших країн

112. Никоряк, Ірина. В одній з бібліотек Брюсселя [фламандській бібліотеці Bib de Lettertuin у Волюве-сен-П'єр, Бельгія] заснували публічну колекцію українських книжок [Електронний ресурс] / Ірина Никоряк // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021. <https://chytomo.com/v-odnij-z-bibliotek-briusselia-zasnuvaly-publichnu-kolektsiiu-ukrainskykh-knyzhok/>.

Див. № 90, 108–110.

Організація та управління в галузі бібліотечної справи

113. Петасюк, Лариса. Як повинна відбуватися реорганізація чи ліквідація бібліотек? Позиція та пояснення Мінкульту [Електронний ресурс] : [допис заступниці міністра культури та інформаційної політики України] / Лариса Петасюк // Укр. правда. Життя : [інтернет-видання]. – 2021. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://life.pravda.com.ua/columns/2021/11/18/246559/>.

114. Трансформація бібліотечної системи Дніпра. Що далі? [Електронний ресурс] // Днепр веч. : [інтернет-версія]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.

<https://dv-gazeta.info/dnoprnews/transformatiya-bibliotechnoyi-sistemi-dnipra-shho-dali.html>.

Наведено основні тези виступів учасників пресконференції, присвяченої реорганізації бібліотечної системи в м. Дніпрі¹.

Мережа та типи бібліотек

Національні бібліотеки

Див. № 127.

Наукові бібліотеки

Див. № 127.

Обласні універсальні наукові бібліотеки

115. Гаврилович, Іван. Камінці на березі Ріки. Письменниця Неоніла Стефурак представила прикарпатській публіці своїх «Подорожніх» у вагонах швидких потягів до європейських столиць [Електронний ресурс] / Іван Гаврилович // Галичина : [інтернет-версія]. – 2021. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://galychyna.if.ua/analytic/kamintsi-na-berezi-riki-pismennitsya-neonila-stefurak-predstavila-prikarpatskiy-publitsi-svoyih-podorozhnih-u-vagonah-shvidkih-potyagiv-do-yevropeyskih-stolits/>.

Про презентацію книги Н. Стефурак «Подорожні» (вид-во «Місто НВ», 2021) в Івано-Франківській ОУНБ ім. І. Франка, а також про творчість письменниці.

116. «Дари і скарби» [Електронний ресурс] / за матеріалами сайту Полтавської ОУНБ ім. І. П. Котляревського // Зоря Полтавщини : [інтернет-версія]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<http://zorya.poltava.ua/dari-i-skarbi/>.

Презентація книги поезій «Дари і скарби» музикантки, педагогині І. Баб'як та виставки світлин мисткині в Полтавській ОУНБ ім. І. Котляревського.

117. Мар'яна, Галина. Новая жизнь «Мазепинского Евангелия» [Електронний ресурс] / Галина Мар'яна // Веч. Одесса : [інтернет-версія]. – 2021. – 16 нояб. (№ 128). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

<http://vo.od.ua/rubrics/kultura/47263.php>.

Про учасників зустрічі «Книга – посол України: Євангеліс від Мазепи» в Одеській ОУНБ ім. М. Грушевського.²

Див. № 6, 69, 74.

---

¹ Див. також: Рижков, Вадим. Щоб хотіли читати [Електронний ресурс] : у Дніпрі реформують бібліотечну систему міста / Вадим Рижков // День : [інтернет-версія]. 2021. 24 листоп. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 25.11.2021. <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/shchob-hotily-chytaty>.

² Див. також: Різникова, Віра. Євангеліс від Івана Мазепи [Електронний ресурс] / Віра Різникова // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. 2021. 18–30 листоп. (№ 46–47). С. 12. Назва з екрана. Текст. і граф. дані. Дата звернення: 01.12.2021. <http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/46-47-1150-1151-18-30-lystopada-2021.pdf>.

118. Коваль, Олександра. Перезавантаження публічних бібліотек: 8 необхідних кроків [Електронний ресурс] / Олександра Коваль // Укр. правда. Життя : [інтернет-видання]. – 2021. – 11 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.
<https://life.pravda.com.ua/columns/2021/11/11/246452/>.

Міські бібліотеки

119. Дві бібліотекарки [Дар'я Яцкевич та Олександра Ромашова] ЦМБ ім. М. Кропивницького [м. Миколаїв] отримали персональні відзнаки президента Української бібліотечної асоціації [Електронний ресурс] // Веч. Николаев: [інтернет-версія]. – 2021. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.
<https://vn.mk.ua/dvi-bibliotekarki-tsmb-im-m-kropivnitskogo-otrimali-personalni-vidznaki-prezidenta-ukrayinskoyi-bibliotechnoyi-asotsiatsiyi/>.

120. Кирей, Роман. Бібліотека бореться за виживання навіть у п'ятні [Електронний ресурс] / Роман Кирей // Черкас. край : [портал]. – 2021. – 3 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.
<http://www.kray.ck.ua/suspilstvo/aktualno/item/24219-biblioteka-boretsya-za-vizhivannya-navit-u-pitmi>.

Про труднощі у роботі Бібліотеки-філії №4 для дорослих Черкаської міської ЦБС та шляхи розв'язання проблеми.

121. Сумська бібліотека провела День читача [Електронний ресурс] // SumyToday : [портал]. – 2021. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.
<https://sumy.today/news/culture/24660-sumska-biblioteka-provela-den-chytacha.html>.

Про акцію «День читача» у Центральній міській бібліотеці ім. Т. Шевченка (м. Суми).

Селищні та сільські бібліотеки

122. Мельниченко, Валентина. «Буває один читач на тиждень»: як працюють сільські бібліотеки на Черкащині [Електронний ресурс] / Валентина Мельниченко ; [розмовляли] О. Швед, І. Філенко // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.
<https://suspilne.media/183141-buvae-odin-citac-na-tizden-ak-pracuut-silski-biblioteki-na-cerkasini/>.

Працівниця Єлизаветківської сільської бібліотеки (Катеринопільський р-н, Черкаська обл.) про роботу закладу.

123. Човнюк, Світлана. Оновлена й осучаснена бібліотека потрібна всім / Світлана Човнюк // Житомирщина. – 2021. – 26 жовт. (№ 73). – С. 6.

Про роботу Потіївської сільської бібліотеки (Радомисльський р-н, Житомирська обл.).

124. Швед, Оксана. Охочі є, а читати немає чого: як працює сільська бібліотека на Черкащині [Електронний ресурс] / Оксана Швед, Ірина Філенко // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.

<https://suspilne.media/183542-ohoci-e-a-citati-nemaie-cogo-ak-pracue-silnska-biblioteka-na-cerkasini/>.

Про роботу та проблеми Богданівської сільської бібліотеки (Золотоніський р-н, Черкаська обл.).

Бібліотеки для дітей та юнацтва

125. Христова, Наталія. Юбилей областной библиотеки для детей им. В. Лягина: «100 лет под знаком детства» [Електронний ресурс] / Наталія Христова // Веч. Николаев: [інтернет-версія]. – 2021. – 3 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.11.2021.

<https://vn.mk.ua/yubilej-oblastnoj-biblioteki-dlya-detej-im-v-lyagina-100-let-pod-znakom-detstva/>.

Про історію та сьогодення Миколаївської обл. бібліотеки для дітей ім. В. Лягіна.

Інші види бібліотек

Див. № 159.

Основні напрями діяльності бібліотек

Формування бібліотечних фондів (комплектування, обробка, збереження)

126. Библиотеки Днепропетровщины получают около 10 тыс. новых книг на украинском языке [Електронний ресурс] : [поповнення фондів бібліотек] / [Дніпропетров. обл. держ. адмін.] // Днепр веч. : [інтернет-версія]. – 2021. – 22 нояб. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.

<https://dv-gazeta.info/dnoprnews/biblioteki-dnepropetrovshhinyi-poluchat-okolo-10-tyis-novyih-knig-na-ukrainskom-yazyike.html>.

Інформаційні технології в бібліотеках

127. Ейсмонт, Юлія. РБД «Україніка наукова»: редакційна підготовка електронного ресурсу / Юлія Ейсмонт // Вісн. Книжк. палати. – 2021. – № 9. – С. 16–19.

Розглянуто роль електронних ресурсів як засобу наукової комунікації в сучасному світі, проаналізовано основні наукові електронні ресурси НБУВ (м. Київ), розглянуто специфіку їх редагування, зокрема реферативної бази даних «Україніка наукова».

Читання

Див. № 134.

ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА СПРАВА

128. Батуревич, Ірина. 30 років незалежного книговидавання в Україні [Електронний ресурс] : дослідницький проєкт-опитування про становлення національного ринку від «Читомо» спільно з Book Forum / Ірина Батуревич, Оксана Хмельовська // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2021.

<https://chytomo.com/30-rokiv-knyhovydannia/>.

129. Бойко, Олеся. Видавці назвали кроки для подолання кризи у книговидавничій галузі України [Електронний ресурс] / Олеся Бойко // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://chytomo.com/vydavtsi-nazvaly-kroky-dlia-podolannia-kryzy-u-knyhovydavnychij-haluzi-ukrainy/>.

Про онлайн-пресконференцію «Що ще треба зробити для знищення освіти, культури та книговидавання в Україні» та 9 кроків для подолання кризи у книговидавничій галузі, оприлюднені генеральним директором видавництва «Ранок» (м. Харків), членом правління Укр. асоціації видавців та книготорговців та представником України у Європейській асоціації освітніх видавств В. Кругловим під час пресконференції.

130. Видавець [директор видавництва Markobook Марко Мельник] звинувачує [Національний] Музей Голодомору [м. Київ] у фальсифікації книжки [«Геноцид українців 1932–1933 за матеріалами досудових розслідувань» та завдання видавництву збитків на 100 тис. грн] [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/vydavets-zvynuvachuie-muzej-holodomoru-u-falsyfikatsii-knyzhky/>.

131. Котубей, Олеся. У Києві відкрили книгарню видавництва «Основи» [Електронний ресурс] / Олеся Котубей // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 29 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://litukraina.com.ua/2021/11/29/u-kiievi-vidkrili-knigarnju-vidavnictva-osnovi/>.

132. Нгуєн, Крістіна. Книжки з доповненою реальністю: як читання стає цікавішим для сучасних дітей [Електронний ресурс] : [інтерв'ю] / Крістіна Нгуєн, Галина Зінко // Фокус : [інтернет-версія]. – 2021. – 18 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://focus.ua/uk/culture/498237-knizhki-z-dopovnenoyu-realnistyu-yak-chitannya-staye-cikavishim-dlya-suchasnih-ditey>.

Співзасновниця дитячого видавництва «Біла сова» (м. Київ) та його художниця про особливості створення AR-книг.

133. Фролова, Соф'я. У Києві [видавництво Artbooks та мережа книгарень «КнигоЛенд», а також видавництво «Основи»] відкрили три нові книгарні

[Електронний ресурс] / Соф'я Фролова // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 26 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.
<https://chytomo.com/u-kyievi-vidkryly-dvi-novi-knyharni/>.

Український інститут книги

Див. № 134, 135.

Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки

134. Гречникова, Настя. Більше книгарень, нова шкільна програма і саморозвиток – як виховати нового читача [Електронний ресурс] / Настя Гречникова // Читомо : культура читання і мистецтво книговидавання : [портал]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

<https://chytomo.com/bilshe-knyharen-nova-shkilna-prohrama-i-samorozvytok-iak-vykhovaty-novoho-chytacha/>.

Наведено найважливіші тези виступів учасників дискусії «Як виховати нового читача і якими є перспективи читання» у межах проведення IV Книжкового фестивалю Book Space у м. Дніпрі.

Міжнародне співробітництво

135. В Азербайджані [у видавництві Державного центру перекладу вперше в перекладі азербайджанською] видана драма-феєрія Лесі Українки «Лісова пісня» [за підтримки Українського інституту книги в рамках програми підтримки перекладів «Translate Ukraine», а також про підписання меморандуму про співпрацю між центром та інститутом] [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/news/091121-v-azerbaydzhani-vydana-drama-feyeriya-lesi-ukrayinky-lisova-pisnya>.

Книговидавнича справа в інших країнах

136. Онищук, Михайло. Деякі тенденції книгодрукування та книгорозповсюдження у світі в умовах пандемії COVID-19 / Михайло Онищук, Лариса Татарінова // Вісн. Книжк. палати. – 2021. – № 9. – С. 6–10.

Про вплив соціального дистанціювання на зменшення обсягів випуску друкованих видань і зростання продажів електронних. Розглянуто аспекти розвитку світового ринку електронних книг, особливості зміни форми та способів роботи бібліотек щодо забезпечення потреб читачів.

137. Сенченко, Микола. Аналіз ситуації у книговидаванні та ціноутворенні: досвід Німеччини / Микола Сенченко // Вісн. Книжк. палати. – 2021. – № 9. – С. 10–16.

Статтю підготовлено за доповіддю незалежної експертки і викладачки К. Хербер-Шлапп, яку вона оприлюднила у межах IV видавничої школи

Франкфуртського книжкового ярмарку (Німеччина) й Музею сучасного мистецтва «Гараж» (РФ).

МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ

138. Ваганова, Юлія. Юлія Ваганова: Я йду в музей за відчуттям здивування і підтвердження неймовірності людини як такої [Електронний ресурс] / Юлія Ваганова ; [розмовляла] К. Носко // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 17.11.2021.

<https://suspilne.media/180804-ulia-vaganova-a-jdu-v-muzej-za-vidcuttam-zdivuvanna-i-pidtvverdzen-na-nejmovirnosti-ludini-ak-takoi/>.

Виконувачка обов'язків генерального директора Нац. музею мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ) про напрями розвитку закладу, відкритість та експертність колективу, важливість міждисциплінарності у роботі, свої пріоритети як виконувачки обов'язків генерального директора музею.

139. Лебединському художньому музею – 103 роки [Електронний ресурс] : [історія створення музею] // SumyToday : [портал]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://sumy.today/news/culture/25304-lebedynskomu-khudozhnomu-muzeiu-103-roky.html>.

140. Піоро, Владислав. Українські художні музеї за 30 років: як змінювались та чого чекати у майбутньому [Електронний ресурс] / Владислав Піоро, Ольга Балашова, Юлія Ваганова ; [записала] К. Носко // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://suspilne.media/179334-ukrainski-hudozni-muzei-za-30-rokiv-ak-zminuvalis-ta-cogo-cekati-u-majbutnomu/>.

Голова правління ГО «Український центр розвитку музейної справи», засновниця ГО «Музей сучасного мистецтва» та виконувачка обов'язки генерального директора Нац. музею мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ) про знакові події і тенденції, що вплинули на розвиток музейної сфери в Україні, що зроблено на рівні держави, бізнесу та низових ініціатив для музеїв та на що очікувати в майбутньому.

141. Побожій, Сергій. Книжка про художника, мистецтвознавця, поета і першого директора Сумського художнього музею / Сергій Побожій // Образотв. мистецтво. – 2021. – № 2. – С. 152. – Рец. на кн.: Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького. Никанор Онацький: ідентифікація : альбом-монографія / упоряд. Н. Юрченко. – Суми : Триторія, 2020. – 180 с.: іл.

142. Пошивайло, Олесь. Генеральний директор Національного музею-заповідника українського гончарства Олесь Пошивайло: «Ми в Опішному самодостатні й у цьому наша самобутність» [Електронний ресурс] / Олесь Пошивайло ; [інтерв'ю вів] О. Данилець // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. –

2021. – 6 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/generalnij-direktor-nacionalnogo-muzeyu-zapovidnik/>.

Генеральний директор Нац. музею-заповідника українського гончарства в Опішному (Полтавська обл.) про історію його становлення і розвитку, над реалізацією яких завдань колектив працює нині. До 35-річчя від часу заснування музею.

143. У місті на Волині відкрили для туристів підземелля старовинного монастиря [Електронний ресурс] : дирекція Державного історико-культурного заповідника «Стародавній Володимир» [м. Володимир-Волинський] організувала екскурсію вежами [та келіями] колишнього Домініканського монастиря на честь 20-річчя від дня створення заповідника / [Володимир-Волин. міська рада] // Волинь-нова : [інтернет-версія]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021. <https://www.volyn.com.ua/news/198719-u-misti-na-volyni-vidkryly-dlia-turystiv-pidzemellia-starovynnoho-monastiria>

144. Хорунжа, Галина. Музей як динамічна практика / Галина Хорунжа // Образотв. мистецтво. – 2021. – № 2. – С. 110–113.

Про діяльність та експозиції Львівської нац. галереї мистецтв ім. Б. Возницького.

145. Юрченко, Надія. Сумський [обласний] художній музей ім. Никанора Онацького : (до 100-річного ювілею) / Надія Юрченко // Образотв. мистецтво. – 2021. – № 2. – С. 136–139.

Див. № 5, 7, 9, 11, 13, 26, 28, 30, 31, 42, 63, 78, 82, 130.

Новації в музеях, заповідниках і закладах музейного типу

146. У Києві відкрилась перша віртуальна виставка [«Іван Гончар. Збирач» Національного центру народної культури] музею Івана Гончара [Електронний ресурс] // Укр. літ. газ. : [інтернет-версія]. – 2021. – 20 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://litgazeta.com.ua/news/u-kyievi-vidkrylas-persha-virtualna-vystavka-muzeiu-ivana-honchara/>.

Міжнародне співробітництво

147. Садловська, Катерина. «Втрачене дитинство». Львівські науковці [Меморіального музею тоталітарних режимів «Територія терору»] долучилися до створення [вуличної] виставки, яку презентували в Празі [Чехія] [Електронний ресурс] / Катерина Садловська, Ірина Ферин // Суспільне. Новини : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://suspilne.media/183282-vtracene-ditinstvo-lvivski-naukovci-dolucilisa-do-stvorennia-vistavki-aku-prezentovali-v-prazi/>.

Робота музеїв інших країн

148. Яковленко, Катерина. У пошуках щасливого початку: виставка українського мистецтва 1980–1990-х у США [Електронний ресурс] / Катерина Яковленко // LB.ua : [сайт]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

https://lb.ua/culture/2021/11/23/499266_poshukah_shchaslivogo_pochatku.html.

Про виставку «Живопис з надлишком: київське мистецьке відродження, 1985–1993» робіт з приватного зібрання Ненсі та Нортон Доджів, а також зі збірок українських колекціонерів та власне митців у Музеї Зіммерлі (м. Нью-Брансвік, США). Кураторка – О. Мартинюк.

Див. № 28.

Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу

Музейні фонди

149. В краеведческом музее хранится самая древняя письменная находка Сумщины [Електронний ресурс] // Ваш шанс : суспільно-діловий тижневик : [інтернет-версія]. – 2021. – 17 нояб. (№ 46). – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<http://www.shans.com.ua/?m=nr&id=83988&in=870>.

Про унікальний експонат з фондів Сумського обл. краєзнавчого музею – прясельце з графіті (X – I пол. XIII ст.).

150. Якими раритетами поповнився фонд Знам'янського краєзнавчого музею [Кіровоградська обл.] (фото) [Електронний ресурс] // Інформ. портал «Гречка» : [сайт]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://gre4ka.info/suspilstvo/66616-yakymy-rarytetamy-popovnyvsia-fond-znam-ianskoho-kraieznavchoho-muzeiu-foto>.

Виставкова діяльність, експозиції

151. Асадчева, Тетяна. Київ, що надихає: у столиці проходить виставка відомої художниці [Електронний ресурс] / Тетяна Асадчева // Вечір. Київ : [інтернет-версія]. – 2021. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/58679/>.

Персональна виставка живопису та графіки «Києве мій, місто спогадів і мрій» художниці Т. Кугай у Музейно-виставковому центрі «Музей історії міста Києва».

152. Галицькі вернісажі. І «Катерина», й «Одаліска»... [Електронний ресурс] // Галичина : [інтернет-версія]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://galychyna.if.ua/analytic/galitski-vernissazhi-i-katerina-y-odaliska/>.

Про виїзну експозицію «Справжній Шевченко» з фондів Нац. музею Тараса Шевченка (м. Київ), на якій презентують оригінальні роботи Кобзаря, у Музеї мистецтв Прикарпаття (м. Івано-Франківськ).

153. Гончарова, Єлизавета. Історія в об'єктиві аматора [Електронний ресурс] / Єлизавета Гончарова // Укр. тиждень : [інтернет-журнал]. – 2021. – 27 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 30.11.2021. <https://tyzhden.ua/Culture/253744>.

Про дві експозиції, пов'язані темою документування історії за допомогою фото- й кінотехніки, у міських музеях Донецької обл. – проєкт «Сліди коней» у Бахмутському краєзнавчому музеї та «Марко Залізник: щоденник фотоаматора» в Покровському історичному музеї.

154. Д., Ц. У Львівській [національній] галереї мистецтв [ім. Б. Возницького] відкрились дві виставки [«Михайло Дзиндра: Абстрактні архітектони» та «Михайло Дзиндра: боротьба з часом»] творів Михайла Дзиндри [1921–2006] [Електронний ресурс] : експозиції присвячені 100-річчю скульптора / Д. Ц. // Zaxid.net : [інтернет-видання]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021. https://zaxid.net/u_muzeyi_modernizmu_vidkrilas_vistavka_mihayla_dzindri_n1530660.

155. Кущенко, Олександра. Як ви ставитеся до «розчинення»? Листування про виставку Олени Турянської [Електронний ресурс] / Олександра Кущенко, Богдан Шумилович // Korydor : [онлайн-]журн. про сучасну культуру. – 2021. – 2 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021. <http://www.korydor.in.ua/ua/opinions/rozchynennia-oleny-turianskoi.html>.

Враження від виставки «Розчинення» художниці О. Турянської у Львівській нац. галереї мистецтв ім. Б. Возницького.

156. Левченко, Ілля. Штучність опозицій. «Просвітництво: розум і почуття» в Музеї Ханенків [Електронний ресурс] / Ілля Левченко // LB.ua : [сайт]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021. https://lb.ua/culture/2021/11/19/498991_shtuchnist_opozitsiy.html.

Про виставковий проєкт «Просвітництво: розум і почуття» у Нац. музеї мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків (м. Київ).

157. Національний музей історії відкриває виставку про рятівника культурних пам'яток Федора Ернста [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 8 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2021. <https://day.kyiv.ua/uk/news/081121-nacionalnyy-muzey-istoriyi-vidkryvaye-vystavku-pro-ryativnyka-kulturnyh-pamyatok-fedora>.

Виставка «Рятував від небуття. Музейний простір і всесвіт особистості Федора Ернста» у Нац. музеї історії України (м. Київ). До 130-річчя від дня народження мистецтвознавця, пам'яткоохоронця та музейного діяча Ф. Ернста (1891–1942).

158. Новоженець, Галина. Ой, у полі жито / Галина Новоженець // Образотв. мистецтво. – 2021. – № 2. – С. 114–117.

Про виставку «Ой, у полі жито» творів абстрактного живопису, що інтерпретують українське народне мистецтво (у межах проєкту «У пошуках

ідентичності»)), у Львівському нац. літературно-меморіальному музеї І. Франка.

159. Рижков, Вадим. «Довіку стати краю рідному в послугі» [Електронний ресурс] / Вадим Рижков // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 4 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 05.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/taym-aut/doviku-staty-krayu-ridnomu-v-posluzi>.

Книжкова виставка у науковій бібліотеці Дніпропетровського нац. історичного музею ім. Д. Яворницького до 170-річчя від дня народження українського поета, фольклориста, етнографа І. Манжури.

160. Розпочався всеукраїнський тур виставки українки з Канади про Голодомор [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 9 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 10.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/3347497-rozpocavsya-vseukrainskij-tur-vistavki-ukrainki-z-kanadi-pro-golodomor.html>

Про проєкт «Марія» художниці українського походження з Канади Л. Марущак та виставку у Львівському історичному музеї.

161. Савицька, Ольга. [Виставка] «Булгакови та Мандельштами. Перехрестя» [у Літературно-меморіальному музеї М. Булгакова, м. Київ] [Електронний ресурс] / Ольга Савицька // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 25 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 29.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/kultura/bulgakovy-ta-mandelshtamy-perehrestya>.

162. Синицька, Наталія. «Аби зробити нову стріху, їздив на Львівщину» : входи́ни у музеї просто неба / Наталія Синицька // Чернівці. – 2021. – 21 жовт. (№ 43). – С. 4-5.

Про презентацію нових експонатів – двох старовинних хат – у Чернівецькому обл. музеї народної архітектури та побуту та враження учасників заходу.

163. Соболь, Володимир. «З любов'ю про любов» / Володимир Соболь // Житомирщина. – 2021. – 22 жовт. (№ 72). – С. 7.

Персональна виставка графіки «З любов'ю про любов» художника вірменського походження А. Хачатряна у Музеї історії міста Бердичева (Житомирська обл.), а також про творчу та громадську діяльність мистця.

164. У Києві відкрито Галерею протестного мистецтва Музею Майдану [Національного меморіального комплексу Героїв Небесної Сотні – Музею Революції Гідності] та першу виставку в ній «Мистецький Барбакан. Ретроспекція» [Електронний ресурс] // День : [інтернет-версія]. – 2021. – 21 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/news/211121-u-kyievi-vidkryto-galereyu-protestnogo-mystectva-muzeyu-maydanu-ta-pershuvystavku-v-niy>.

165. Шот, Микола. Коли на полотні навіть болото зачаровує [Електронний ресурс] / Микола Шот // Уряд. кур'єр : [інтернет-версія]. – 2021. – 24 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 26.11.2021.

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/koli-na-polotni-navit-boloto-zacharovuye/>.

Про виставку «Погляд крізь роки» з.х. України С. Нечая (1941–2003) у Тернопільському обл. худож. музеї та творчість мистця. До 80-річчя від дня народження.

166. Штогрін, Ірина. Розстріляний футуризм: Семенко, Шкурупій, Поліщук та інші на виставці «Футуромарення» [Електронний ресурс] / Ірина Штогрін // Радіо Свобода : [сайт]. – 2021. – 7 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 09.11.2021.

<https://www.radiosvoboda.org/a/vystavka-pro-ukrayinskykh-futurystiv/31549077.html>.

Виставка «Футуромарення» у Нац. культурно-мистецькому і музейному комплексі «Мистецький арсенал» (м. Київ).

167. Юнін, Олександр. Пленер об'єднав усю Україну [Електронний ресурс] / Олександр Юнін ; підготував Е. Овчаренко // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 4–10 листоп. (№ 44). – С. 15. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/44-1148-4-10-lystopada-2021.pdf>.

Директор Музею-майстерні І. Кавалерідзе (м. Київ) заслужений діяч мистецтв України про колективну виставку за підсумками Міжнародного пленеру-симпозіуму «Очаків – 2021» митців із Азербайджану та України.

Див. № 12.

Літературні та мистецькі заходи в музеях

168. Семенюк, Вікторія. Унікальні зображення та ексклюзивні факти: краєзнавець Олександр Котис презентував книгу про Волинь в міжвоєнний період [Електронний ресурс] / Вікторія Семенюк // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2021. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://www.volynnews.com/news/all/unikalni-zobrazhennia-ta-ekskliuzyvni-fakty-volynskyy-kraeyznaveets-ole/>.

Презентація книги «На сході Європи: міжвоєнний розквіт Волині» краєзнавця, начальника відділу охорони культурної спадщини Луцької міської ради О. Котиса у Музеї сучасного українського мистецтва Корсаків (м. Луцьк).

169. Чупилко, Оксана. Духовна музика – від Бортнянського до Леонтовича [Електронний ресурс] / Оксана Чупилко // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 4–10 листоп. (№ 44). – С. 16. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 15.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/44-1148-4-10-lystopada-2021.pdf>.

Про просвітницький культурно-мистецький захід «Естафета української духовної музики» за участі камерного хору «Гілея» в Полтавському худож. музеї (галереї мистецтв) ім. М. Ярошенка. До 270-річчя від дня народження композитора, диригента, співака Д. Бортнянського та 100-річчя заснування Всеукраїнського музичного товариства ім. М. Леонтовича.

Видавнича діяльність музейних закладів

170. Бовкун, Сергій. «Я любив малювати...» : видано репродукції малюнків Володимира Короленка / Сергій Бовкун // Житомирщина. – 2021. – 19 жовт. (№ 71). – С. 7.

Про вихід у світ книги «Я любив малювати...», присвяченої мальовничим роботам українського та російського письменника, публіциста, громадського діяча В. Короленка (1853–1921). Видання підготувала провідний науковий співробітник Полтавського літературно-меморіального музею В. Короленка Л. Ольховська.

Колекціонування

171. Білоусов, Микола. Микола Білоусов: «Ми – лиш випадкові попутники цих речей...» / Микола Білоусов ; [інтерв'ю вела] А. Швидюк // Образотв. мистецтво. – 2021. – № 1. – С. 98–101; № 2. – С. 36–39.

Колекціонер, засновник галереї «Ню арт» (м. Київ) про свою колекцію, значення провенансу для збирачів творів мистецтва, а також стан колекціонування в Україні.

172. Місько, Юрій. Сакральність на склі / Юрій Місько, Микола Гаць ; [розмовляла] А. Чорна // Чернівці. – 2021. – 21 жовт. (№ 43). – С. 10–11.

Колекціонери про свої колекції ікон на склі, історії віднайдення ікон, збереження старожитностей та виставку «З Червоної книги» у Центрі культури «Вернісаж» (м. Чернівці).

Див. № 148.

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА

173. Котис, Олександр. Луцький храм Ордену святої Трійці. Захоплива історія унікальної пам'ятки [Електронний ресурс] : [про історію пам'ятки архітектури національного значення] / Олександр Котис // Волин. новини : інформ. агентство : [сайт]. – 2021. – 14 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 22.11.2021.

<https://www.volynnews.com/news/all/lutskyy-khram-ordenu-sviatoyi-triytsi-shcho-my-pro-noho-znayemo/>.

174. У Кам'янці-Подільському [Хмельницька обл.] археологи віднайшли підземний хід та деякі артефакти (фото) [Електронний ресурс] : археологи НАН України знайшли підземну галерею і різні предмети, найдавніші з яких датуються бронзовою добою // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2021. – 16 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 18.11.2021.

<https://wz.lviv.ua/news/446642-u-kamiantsi-podilskomu-arkheolohy-vidnaishly-pidzemnyi-khid-ta-deiaki-artefakty-foto>.

Сучасний стан роботи з охорони культурної спадщини

175. Перов, Дмитро. «Треба йти за забудовником у суд...» [Електронний ресурс] : Дмитро Перов, який захищає історичні та природні об'єкти Києва, – про свій рецепт боротьби за місто / Дмитро Перов ; [розмовляла] І. Лиховид //

День : [інтернет-версія]. – 2021. – 17 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.11.2021.

<https://day.kyiv.ua/uk/article/cuspilstvo/treba-yty-za-zabudovnykom-u-sud>.

Журналіст, юрист ГО «Мапа реновації» про судовий розгляд справи щодо комплексу будівель на вул. Хорива, 2.

176. Сирохман, Михайло. Вогонь, бляха та необізнаність: три вороги дерев'яних церков [Електронний ресурс] / Михайло Сирохман; [інтерв'ю вела] З. Попович // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021. https://risu.ua/vogon-blyaha-ta-neobiznanist-tri-vorogi-derevyanih-cerkov_n123138.

Мистецтвознавець, художник, дослідник закарпатських дерев'яних храмів про проєкт «Втрачені церкви Закарпаття», стан утримання збережених пам'яток, свою нову книгу.

177. «Чорні археологи» на Київщині зробили 5 тис. копанок в городищі князівських часів [пам'ятка археології національного значення – городище Ольшаниця, урочище Шаргород] [Електронний ресурс] // Моя Київщина : [портал]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021.

<https://mykyivregion.com.ua/news/corni-arxeologi-na-kiyivshhini-zrobili-5-tis-kopanok-v-gorodishhi-knyazivskix-casiv>.

Див. № 78, 80.

Міжнародне співробітництво

178. Лебедина, Оксана. Україна стала членом комітету ЮНЕСКО із захисту культурної спадщини під час війни [Електронний ресурс] / Оксана Лебедина // Літ. Україна : [сайт]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 08.12.2021. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/ukrajina-stala-chlenom-komitetu-junesko-iz-zakhistu-kulturnoji-spadshchini-pid-chas-vijni.html>.

Про обрання України членом Комітету ЮНЕСКО із захисту культурної спадщини у разі збройного конфлікту на 9-му засіданні держав-учасниць Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту 1954 року.

179. [Міністр культури та інформаційної політики України Олександр] Ткаченко взяв участь у відкритті сесії генеральної конференції ЮНЕСКО [Електронний ресурс] // Укрінформ : [інтернет-платформа]. – 2021. – 10 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 11.11.2021.

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/3347931-tkachenko-vzav-ucast-u-vidkritti-sesii-generalnoi-konferencii-unesko.html>.

РЕЛІГІЯ. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

180. Горобець, Христина. Від українського народу: в папській базиліці Санта Марія Маджоре [м. Рим, Італія] встановили пам'ятну дошку святим Кирилу й Методію [творцям слов'янської писемності] [Електронний ресурс] /

Христина Горобець // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 15 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 19.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/15/vid-ukrayinskogo-narodu/>.

181. Горобець, Христина. Рада ухвалила закон про військових капеланів [Електронний ресурс] / Христина Горобець // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 30 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 02.12.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/30/rada-uhvalyla-zakon-pro-kapelaniv/>.

Про ухвалення Верховною Радою України закону «Про Службу військового капеланства» та основні його положення.

182. Ковальов, Андрій. Про роль особистостей в історії: рівно 5 років тому відбулася зустріч із Вселенським Патріархом, яка привела до Томосу [Електронний ресурс] / Андрій Ковальов ; ред. Н. Дим // Новинарня : [сайт]. – 2021. – 19 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<https://novynarnia.com/2021/11/19/5-do-tomosu/>.

Передісторія отримання Україною Томосу про автокефалію ПЦУ.

183. 100-річчя Першого Всеукраїнського православного Собору: у Полтаві влаштували просвітницьке зібрання [Електронний ресурс] / Полтав. офіс УІНП // Слово Просвіти : [інтернет-версія]. – 2021. – 11–17 листоп. (№ 45). – С. 4. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 23.11.2021.

<http://slovoprosvity.org/wp-content/uploads/2021/11/45-1149-11-17-lystopada-2021.pdf>.

Про хід та учасників просвітницького заходу у Свято-Михайлівському храмі ПЦУ м. Полтави (селище Івонченці), а також передумови проведення Собору та історію відродження Укр. автокефальної (незалежної) православної церкви.

184. У Харкові [Свято-Дмитрівському храмі УГКЦ] презентували Євангелія та Книги Діянь апостолів шрифтом Брайля [Електронний ресурс] // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2021. – 12 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 16.11.2021.

https://risu.ua/u-harkovi-prezentuvali-yevangeliya-ta-knigi-diyan-apostoliv-shriftom-brajlya_n123351.

185. Українське законодавство не робить різниці між релігійними більшістю і меншістю, але існує людський фактор, – експерт [Електронний ресурс] // RISU. Релігійно-інформ. служба України : [портал]. – 2021. – 22 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 24.11.2021.

https://risu.ua/ukrayinske-zakonodavstvo-ne-robit-riznici-mizh-religijnimi-bilshistyu-i-menshistyu-ale-isnuye-lyudskij-faktor--ekspert_n123590.

Наведено коротко зміст аналітичної записки, підготовленої виконавчим директором Інституту релігійної свободи М. Васіним у рамках проєкту «Релігійні меншини України та державно-конфесійні відносини», зокрема представлено декілька рекомендацій щодо необхідних змін у законодавстві, які можуть стосуватися не лише релігійних меншин.

186. Фаріон, Іван. Галицький колар для Вселенського Патріарха [Електронний ресурс] : зі срібла і позолоти його виготовив повний кавалер

орденів Міжнародного фонду Карла Фаберже [заслужений майстер народної творчості України] Олександр Мірошников / Іван Фаріон // Високий Замок : [інтернет-версія]. – 2021. – 23 листоп. – Назва з екрана. – Текст. і граф. дані. – Дата звернення: 25.11.2021.

<https://wz.lviv.ua/news/447107-halytskyi-kolar-dlia-vselenskoho-patriarka>.

Про участь членів міжнародної організації «Лицарський орден Архістратиґа Михайла» і художнього об'єднання «MIRO ART» в урочистій літургії у м. Афінах (Греція) на честь 30-річчя Патріаршого служіння Вселенського Патріарха Варфоломія та вручення йому пам'ятного колара Ставронігійського братства у Львові українською делегацією.

Див. № 61, 80.

ПОКАЖЧИК ПЕРСОНАЛІЙ

Білоусов М. 171

Бойченко В. 48

Вінграновський М. 50

Гаць М. 172

Діденко Б. 86

Дудка Т. 105

Єфремов С. 46

Завальнюк О. 45

Кревецький І. 51

Кричевська-Росандіч К. 63

Левчанівська І. 107

Лопата Є. 47

Манжура І. 49

Місько Ю. 172

Мстислав (І. Скрипник) 75

Нечай С. 165

Перевальська М. 102

Сирохман М. 176

Стефурак Н. 115

Ткач В. 104

Хачатрян А. 163

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

акад.	академічний (у назвах закладів)
АРК	Автономна Республіка Крим
БК	будинок культури
ВУТ «Просвіта» – ім. Т. Шевченка	Всеукраїнське товариство «Просвіта» ім. Т. Шевченка
ГО	громадська організація
з.д.м.	заслужений діяч мистецтв (при прізвищах)
з.м.н.тв.	заслужений майстер народної творчості (при прізвищах)
з.п.к.	заслужений працівник культури (при прізвищах)
держ.	державний (у назвах закладів)
ДМШ	дитяча музична школа
ДХШ	дитяча художня школа
з.а.	заслужений артист (при прізвищах)
з.х.	заслужений художник (при прізвищах)
КМДА	Київська міська державна адміністрація
КНУКіМ	Київський національний університет культури і мистецтв
КНУТКіТ ім. І. Карпенка-Карого	Київський національний університет театру, кіно і телебачення ім. І. Карпенка-Карого
МКіПУ	Міністерство культури та інформаційної політики України
муз.	музичний (у назвах закладів)
н.а.	народний артист (при прізвищах)
НАМУ	Національна академія мистецтв України
НАОМА	Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури
НаУКМА	Національний університет «Києво-Могилянська академія»
НБУВ	Національна бібліотека України ім. В. Вернадського
НМАУ	
ім. П. Чайковського	Національна музична академія України ім. П. Чайковського
НБУ	Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
ім. Ярослава Мудрого	
НСКУ	Національна спілка композиторів України
НСКмУ	Національна спілка кінематографістів України
НСКрУ	Національна спілка краєзнавців України
НСПУ	Національна спілка письменників України
НСФхУ	Національна спілка фотохудожників України
НСХУ	Національна спілка художників України
н.х.	народний художник (при прізвищах)
нац.	національний (у назвах)
обл.	область, обласний (у назвах)
ОДА	обласна державна адміністрація
ОТГ	об'єднана територіальна громада
ОУНБ	обласна універсальна наукова бібліотека
рос.	російський (у назвах)
укр.	український (у назвах)
худож.	художній (у назвах)

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ	3
Культура і суспільство.....	3
Культура і влада	3
Культурно-мистецькі заходи до пам'ятних дат, днів пам'яті, державних і релігійних свят	3
День захисників і захисниць України, День українського козацтва.....	4
День Гідності та Свободи.....	4
День пам'яті жертв голодоморів	5
Всеукраїнський день працівників культури та майстрів народного мистецтва.....	6
Фестивалі, конкурси.....	6
Креативні індустрії	6
Культура і новітні технології.....	6
Захист інформаційного простору України.....	6
Культура та мистецтво у прифронтовій зоні.....	7
Краєзнавство.....	7
Благодійництво, меценатство, спонсорство	7
Соціальні культурно-мистецькі проекти та ініціативи	8
Культура та мистецтво для людей з інвалідністю, творчість людей з інвалідністю.....	8
НАЦІОНАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРИ. МОВНІ ПИТАННЯ. ВІДНОВЛЕННЯ ТА ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ.....	9
Мовна політика держави	9
День української писемності та мови.....	9
Відновлення та збереження національної пам'яті.....	11
Декомунізація	11
У творчих спілках України.....	11
Персоналії діячів української культури.....	12
ШЕВЧЕНКІАНА	13
Національна премія України ім. Тараса Шевченка	13
У Комітеті з Національної премії України ім. Тараса Шевченка.....	13
Присудження премій у галузі культури.....	13
Культура етносів України. Діяльність національно-культурних товариств....	14
Фестивалі, свята національних культур	15
Українці за кордоном. Культура українського зарубіжжя.....	15
ОРГАНІЗАЦІЯ І УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ КУЛЬТУРИ	16
Децентралізація в галузі	16
Регіональна культурна політика, культурно-мистецьке життя громад	16
Фінансова діяльність, матеріально-технічне забезпечення	17
Правові питання галузі	18
Освіта. Кадри.....	19
Початкова мистецька освіта	19
Кадри.....	19
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	20

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ РОБОТА. ДОЗВІЛЛЯ.....	21
Методи і форми культурно-дозвілєвої роботи.....	21
Клубна робота	21
НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. АМАТОРСТВО.....	21
Фольклор	21
Персоналії фольклористів, етнографів	22
Міжнародні фестивалі, конкурси, свята, виставки	22
Види і жанри аматорства	22
Образотворче аматорство та народні художні промисли.....	22
Музичне аматорство.....	23
Хореографічне аматорство	24
Фото-, кіноаматорство.....	24
БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА. БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВО. ЧИТАННЯ.....	24
Історія бібліотечної справи в Україні.....	25
Міжнародне співробітництво в галузі бібліотечної справи.....	25
Робота бібліотек інших країн.....	25
Організація та управління в галузі бібліотечної справи.....	25
Мережа та типи бібліотек.....	26
Основні напрями діяльності бібліотек.....	28
Формування бібліотечних фондів	28
Інформаційні технології в бібліотеках	28
Читання.....	28
ДОКУМЕНТОЗНАВСТВО. КНИГОЗНАВСТВО. КНИГОВИДАВНИЧА	
СПРАВА	29
Український інститут книги	30
Фестивалі, форуми видавців, книжкові виставки-ярмарки	30
Міжнародне співробітництво	30
Книговидавнича справа в інших країнах.....	30
МУЗЕЙНА СПРАВА. МУЗЕЄЗНАВСТВО. ЗАПОВІДНИКИ	31
Новації в музеях, заповідниках і закладах музейного типу.....	32
Міжнародне співробітництво	32
Робота музеїв інших країн	33
Основні напрями діяльності музеїв, заповідників, закладів музейного типу.....	33
Музейні фонди.....	33
Виставкова діяльність, експозиції	33
Літературні та мистецькі заходи в музеях.....	36
Видавнича діяльність музейних закладів	37
Колекціонування.....	37
КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА	37
Сучасний стан роботи з охорони культурної спадщини.....	37
Міжнародне співробітництво	38
РЕЛІГІЯ. РЕЛІГІЄЗНАВСТВО.....	38

Довідкове видання

КУЛЬТУРА

Поточний бібліографічний список

Випуск 11, 2021

Періодичність 12 випусків на рік

Виходить з 1989 року

Укладачі:

БЛОКОНЬ Ольга Федорівна

БЛАГОДАРЄВА Тетяна Борисівна

ПАНІМАТЧЕНКО Олена Валентинівна

СОЛОМКА Валентина Анатоліївна

ШАХОВСЬКИЙ Юрій Анатолійович

Відповідальна за випуск ***В. М. Іващенко***

Київ 2022

Редактор ***І. Г. Піленко***

—————

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 2.56.

Б/т. Зам. № 4.

Видавець Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого,
вул. Грушевського, 1, Київ-1, 01001.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 5330 від 11.04.2017